

IRODALOM

W. Junghans: A faforgalmi mérlegek alapjai. (Die Grundlagen zur Aufstellung von Holzbilanzen.) A Nemzetközi Erdészeti Központ kiadása, Berlin, 1943.

A „*Silvae Orbis*” kiadványsorozat 9. köteteként megjelent munka az also komoly kísérlet Európa faforgalmi statisztikájának az egységes rendszerbe foglalására.

Ma, amikor a nyersanyaggazdálkodásban óriási jelentőséghez jutott fa előteremtése egyre komolyabb nehezégeket okoz, és a „nagy-térgazdaság” eszméjéhez vezetett, va.óban minden országnak szüksége van arra, hogy a határain kívül folyó fatermelésről, más államok faforgalmának az alakulásáról megbízható képet kapjon, mert a hiányzó mennyiséget sokszor tengerentúlról kell fedezni, a feleslegek pedig — erre is volt már elég peida — súlyos zavarokat okozhatnak az állam háztartásában.

Junghans 224 oldalra terjedő könyve nemcsak kellő elméleti felkészültség alaposságával, hanem kitűnő gyakorlati érzékkel fogja meg a kérdést.

Művének első fejezetében a faforgalmi mérlegek imént említett fontosságát világítja meg. Részletesen kifejti, mire terjedhet ki az adatgyűjtés (a faforgalom megoszlása fajok, választékok és készárúk szerint), és rámutat az egybevetés nehézségeire is.

A munka második fejezete a nemzetközi faforgalmi statisztika felállításá érdekében végzett eddigi kísérleteket ismerteti a nemzeti erdészeti kongresszusok és néhány különös érdemeket szerzett szakember (Endres, Dore, Sparhawk, Zon, Ivessalo, Jalava, Streiffert, Sapieri, Colomb, Story, stb.) fáradozásainak a méltatásával.

A harmadik, legjelentősebb fejezet az európai államok faforgalmi statisztikájának az összehasonlítását adja, igen nagy gonddal készült, kitűnően áttekinthető formában, 3 csoportra osztva. Az első a szorosabban vett erdészeti adatokat tartalmazza. Ebben a szerző külön tárgyalja az erdők területét, az üzem módokat, fajokokat, korosztályokat, a fakészletet és a növedéket, az erdőrendezési viszonyokat, az erdő tulajdonjog és üzem nagyság szerinti megoszlását, végül a fatermelés eredményét. — A 2. csoport a fa külkereskedelmét világítja meg mennyiség és minőség szerint, a mértékegységek, átszámító tényezők, kereskedelmi irányzatok stb. kellő összehasonlításával, valamint a fél- és készgyártmányok forgalmának a részletes taglalásával. — A 3. csoport a fafelhasználás statisztikájáról ad rövid tájékoztatást (erről t. i. kevés adat áll rendelkezésre), és további kiépítésére vonatkozólag tesz igen hasznos javaslatot.

A könyv negyedik része az erdészeti és faforgalmi statisztikák fontos közgazdasági szerepét domborítja ki, a függelékek öt csoportja pedig az erdő- és fagazdasági termékeknek egy nemzetközi vámtarifatervezetbe történő besorolását, az egyes államok faforgalmi statisztikai módszereit és a fafogyasztásnak külkereskedelmi forgalmukban jelentkező hatását ismerteti, nemcsak pontos meghatározásokkal, hanem a táblázatok, sőt fotókópiák igen szemléltető eszközeivel is.

Junghans könyve kitűnő munka, általános és komoly figyelmet érdemel.

M.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. (77. kötet, 1943.)

23. sz. — Frohner J. dr.: 60 kv-os távvezeték faoszlopokon. (2., bef. közl. — Mátyus S.: Akadály-e a Carnot-tétel a Carnot-körfolya-

ménál jobb termikus hatásfokú hőerőgép megvalósítására irányuló törekvéseknek?

24. sz. — Balló A. dr.: A gumiabroncsgazdálkodás korszerű feladatai. — Modrovich K.: Akadálya-e a Carnot-tétel a Carnot-körfolyaménál jobb termikus hatásfokú hőerőgép megvalósítására irányuló törekvéseknek?

A Műszaki Világ. (VII. évf. 1943.)

23. sz. — Tóry K.: A Duna-szabályozás jövődő feladatai. — Nagy E.: A rohamágyú, a páncélosok kísérő tüzérsége.

24. sz. — Pataky B. és Hallóssy F.: A Tisza-szabályozás a belvízi kikötők és csatornák problémái. — Paulheim F.: A főváros műszaki élete 1943–44-ben.

A Természet. (XXXIX. évf. 1943.)

10. sz. — Péter M.: Az őszikikerics — Papp K.: A bogarak születése.

11. sz. — Rásky K.: Őskori növények Óbudán. — Szilády Z.: Miért világít a szentjánosbogár? — Regös J.: Öröklődő fejlődésgátások.

A Vadászkutya. (IV. évf. 1943.)

11. sz. — Felix E.: Őszinte szó. — Dummel N.: Győztesek versenye. — Kiss F. dr.: Vérebverseny Tatán. — Elekes B.: A gyermek és a vizsla. — Thuróczy T. dr.: Szlovákia sárgáiról. — Bölcsey I.: A foxterrier.

Az Időjárás. (XLVII. évf. 1943.)

5–6. sz. — Berényi D. dr.: Magyarország Thornthwaite rendszerű éghajlati térképe és az éghajlati térképek növényföldrajzi vonatkozásai. (1. közl.) — Béll B. dr.: A magaslégkör kutatása rövidhullámú adóberendezésekkel. (1. közl.) — Kakas J. dr.: Repülőgépek felhőképző hatása. — Ballenegger K.: Szatmárnémeti és Nagykanizsa hőmérőfelállításai. — Bacsó N. dr.: Magyarország időjárása március és április havában.

7–8. sz. — Berényi D. dr.: Magyarország Thornthwaite rendszerű éghajlati térképe és az éghajlati térképek növényföldrajzi vonatkozásai. (2. bef. közl.) — Béll B. dr.: A magaslégkör kutatása rövidhullámú adóberendezésekkel. (2. bef. közl.) — Békeffy J.-né: Színes havazás a Délvidéken. — Bacsó N. dr.: Az első regény a ciklonról. — Ballenegger K.: Az albertfalui jugoszláv hőmérőházikó. — Bacsó N. dr.: Magyarország időjárása 1943 május és június havában.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXVI. évf. 1943.)

22. sz. — —: Beszámoló. — Schmidt E. R. dr.: Műszaki-geológiai problémák. (2. közl.)

23. sz. — —: Beszámoló az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 1943. évi október hó 17-én tartott 51. rendes közgyűléséről (2. közl.) — Schmidt E. R. dr.: Műszaki-geológiai problémák. (3. bef. közl.)

Bástvánk. (3. évf. 1943.)

11. sz. — Fallér J.: A bánya-, Kohó- és Erdőmérnökhallgatók Ifjúsági Körének multjából. — Szombatfalvy Gy.: Magyar értelmiség. — Járó Z.: Néhány szó a növénytanról. — Roth Gy.: A selmeci diákletről. (2. közl.) — Némethy L.: Budapest—Szófia. (1. közl.) — Szanyi J.: Csempészek. — Gulyás J.: Nyári gyakorlati tapasztalataim.

Fás Tudósító. (II. évf. 1943.)

45—46. sz. — **Bíró Z.**: Háborús gazdálkodásunk veszedelmei. — **Pisszer J.**: A keményfa, mint építőanyag.

47—48. sz. — **Bokor R.**: Új fűrészüzemi zsebkönyv. — **Rónay Z.**: Miért gépesít a telepes fakereskedő? — **Kövesdi J.**: Új gépek a fűrészüzemi hulladékok feldolgozására.

Gazdatisztek Lapja. (XLVII évf. 1943.)

12. sz. — **F. Gy.**: Szabó Lajos. — **Telek I.**: In memoriam.

Kémikusok Lapja. (IV. évf. 1943.)

12. sz. — **Mester L. dr.**: A szerves kémia a korszerű növényvédelem szolgálatában. — **Soos I. dr.**: A jó visszanyerése maradékokból.

Kertészeti Szemle. (XV. évf. 1943.)

12. sz. — **Magyar J.**: Haemanthas. — **Ág. I.**: Néhány szó a cserpes orgonák neveléséről. — **Liszka J.**: Központi kertészeti könyvtár Berlinben. — **v. cs. Szabó I.**: A m. kir. Kertészeti Magvizsgáló Állomás 4 éves működése. — **Medveczky A.**: Kertész-problémák. — **Liszka J.**: A szabványosítás kérdése a háborús Németországból.

Köztelek. (LIII. évf. 1943.)

45. sz. — **b. Kulín I.**: Gazda-gondolatok. — **Szily M.**: A háború utáni búzaértékesítés előkészítése. — **Zsivánovits B.**: Az ürből aratók. — **Gyórváry Gy.**: Ezidei napraforgótermesztési tapasztalatok. — **Gaál L.**: A burgonya virágtalanítása, mint termésfokozó eljárás. — **Döhrmann V.**: A nyírósúly nagyságát befolyásoló tényezők. — **Párvy A. I.**: Hozzászólás az „Örökléstanulmányok a lótenyésztés köréből” című cikkhez.

46. sz. — **Rédly Gy.**: A mezőgazdasági munkásság ruha- és lábbeli-ellátása. — **Kállay K.**: Az Alföld öntözése. — **Sipos G. dr.**: Magánlegelők és rétek kötelező karbáhozása. — **—la.**: A „Bánati hengergyűrű”-vel szerzett újabb tapasztalatok. — **Gruber F. dr.**: Gyepvetőmagtermesztésünk, nemesítésünk és vetőmagellátásunk mai helyzete és orvoslása. — **Baranyovits F. dr.**: Védekezzünk a mezei pocok ellen! — **Kerpely A. dr.**: A „Rima-Klausing” kétrétegben dolgozó eke a többtermelés szolgálatában.

47. sz. — **—**: Földművelésügyünk átmenetgazdasági kérdései. — **Westsik V.**: Milyen fokra fejleszthető a futóhomok termőképessége? — **e. Dornér B.**: Az eperhere a szikes mezők értékes pillangósa. — **Toldy M.**: A gazdasági előjárók a lótenyésztés szolgálatában. — **Kátay M.**: Gondolatok a műtrágyahiánnyal kapcsolatban.

48. sz. — **Hanny A.**: Rostlentermelésünk fokozása. — **Grábner E.**: A kukorica fajtabírálat gyakorlati értéke. — **Mándy Gy. dr.**: A szegesborsó. — **Döhrmann V.**: A gyapjú növekedése. — **Réthly A. dr.**: A burgonya öntözésének időjárási vonatkozásai.

Magyar Méh. (64. évf. 1943.)

12. sz. — **Csajághy K.**: Mindenkit érdeklő fontos felkérés.

Magyar Statisztikai Szemle. (XXI. évf. 1943.)

9. sz. — **—**: Az 1941. évi népszámlálás életkoradatai. — **—**: Halálos kimenetelű balesetek 1942-ben. — **Szalay Z.**: Az 1941. évi népszámlálással kapcsolatban végrehajtott általános kereskedői statisztika első eredményei. — **Zawadowski A. †**: Állami pénzügyeink fejlődése 1867. és 1921. közt.

Mezőgazdasági Közlöny. (XVI. évf. 1943.)

11. sz. — *Farkas G. dr.*: A magyar tejipar a háborúban. — *Edvi-Illés I.*: A közjóléti szövetkezetek és a földhözjuttatás. — *Horváth S.*: Az ármentesítő társulatok 1941. évi munkássága. — *Ho.*: Előiskérletek a nemesített búzafajtákkal.

Nimród Vadászlap. (IV. évf. 1943.)

31. sz. — *József főherceg*: Bőgő szarvasbikák után! (1. közl.) — *Balogh A.* A községi területek vadászati jogának bérbeadási hirdetményei. — *Temeskőzy I.*: Újabb hozzászólás fogolyállományunk megmentéséhez. — *Sólyom*: Hej, az a vizsla.

32. sz. — *József főherceg*: Bőgő szarvasbikák után! (2. közl.) — *Avarffy E.*: A harkányi kerepelő.

33. sz. — *József főherceg*: Bőgő szarvasbikák után! (3., bef. közl.) — *Beretzky P. dr.*: Tavasztól őszig. — *g. Lelovich Gy.*: Lovaspedzés héjával.

Technika (24. évf. 1943.)

9. sz. — *Schön Gy.*: A belföldi szén és tüzfű termelésének fokozása, energiagazdasági szempontból észszerű felhasználása. (1. közl.) — *Jáky J. dr.*: A természetes földnyomás. — *Doctorics B.*: Mozdonyhajtóműveknek a rázásra és a pálya túlterhelésére való hatásai. — *Schlesinger J. dr.*: Összeépíthető szerkezetek megoldása. (1. közl.) — *Jakóby L.* és *Verő J.*: Oldott gázok szerepe a tuskókban mutatkozó különválások létrejötténél. — *Fialovits B.*: A Máv. gőzmozdonyainak történeti fejlődése. XI. — *Maréchal K.*: Fémöntvények szilárdsági próbája.

Természettudományi Közlöny. (75. k. 1943.)

11. sz. — *Romwalter A. dr.*: Az atomizmus a természettudományban. — *Bacsó N.*: A zord és enyhe telek váltakozása. — *Anghi Cs. G.*: A házinyúl, mint hústermelő. — *Regős J.*: Problémák a rákkutatásban. — *Rapaics R. dr.*: Antivitaminok. — *B. E. dr.*: A Rembrant-képek sötétedése. — *Dr. Z.*: Védekezés húsaruk, különösen kolbászfélék penészedése ellen. — *Vertse A. dr.*: A verebek irtása.

Vadászat—Halászat. (XI. évf. 1943.)

21. sz. — *Péchy-Horváth R.*: 70 éves a kolozsvári botanikus kert. — *a. Balogh A.*: Az igen jól fekvő agy mint a vadászfegyver első és legfontosabb kelléke. — *Orday R.*: Szelidített vaddisznók vadászata a sümegei erdőkben. — —: Ősztön — érzékszerv?

22. sz. — *Reminiczy K.*: Kassai vadászok kiállítása. — *a. Balogh A.*: Mi az oka annak, hogy hajszálra pontosan belőtt céltávcsöves fegyverrel olykor mégis hibázunk? — *k. Koppányi I.*: Harcias halak.

Vadászujság (III. évf. 1943.)

31. sz. — *Aigner Ö.*: A vadőr. — *Szent-Ivány G. dr.*: A fiam vadászni akar! — *Koltai G. V.*: Ki a bűnös? — *Mészáros P.*: Az új „hadi”, szürke, cal 12/70-es Hubertus-galamblovó töltény jobb, mint a békebeli.

32. sz. — *Muraközy B.*: A fegyvertartási jog. — *Szent-Ivány G. dr.*: Szarvasbőgés után! — *Leménhényi G. P.*: Lövedékhatás. — *Gy. Takács Gy.*: Hogyan löjük az apróvadat?

33. sz. — *Lente G.*: A célszerű nyülettető és felállítás — *Gy. Takács Gy.*: Az őzek szeptemberi üzekedése. — *Mészáros P.*: Négy évtized tapasztalatai a töltények újratöltése körül. — *Reminiczy K.*: Kassai vadászok kiállítása.

1—2. sz. — **Trummer Á.**: Az idej országos árvíz. — **Lászlóffy W. dr.**: Az 1940. év tavaszi árvizei vízrajzi megvilágításban. — **Aujeszky L. dr.**: Szubtrópusi és tengeri légtömegek szerepe a hazai árvizek keletkezésében. — **Pataki B.**: A Duna 1940. évi árvize. — **Durst Z.**: A tiszai árvédelem. — **Pichler J.**: A társulatok és az árvíz. — **Bauer S.**: A belvízrendezés kérdései. — **a. György I.**: Az 1940. év gépi belvízmentesítésének tanulságai. — **Tavy L.**: Néhány kisebb folyónk árvize. — **Mantuana J.**: A Sió, Sárköz és Kapos 1940. évi márciusi árvizeinek ismertetése. — **Goda L.**: Kárpátalja folyóinak 1940. évi tavaszi árvizei. — **Serf E.**: A Hernád völgy és a Ronyva-patak 1940. évi árvize. — **Siklósi Sz.**: A Sajó, Zagyva és Tarna 1940. évi árvizei. — **v. Geredy E.**: A Zagyva és a Tisza közötti árvízvédelmi munka. A jégrobbantás technikája. — **Tavy L.**: A kisebb folyók 1940. évi tavaszi árvizeinek tanulságai. — **Lupkovic B.**: Árvízi tapasztalatok. — **Dóczy L.**: A magyar légierő árvédelmi tevékenysége. — **Trummer Á.**: Összefoglalás az országos árvíznél szerzett tapasztalatokról és a teendő intézkedésekre vonatkozó javaslatokról. — **Vörösmarty K.**: Az árvíz károsultak építkezéseinek megszervezése és lebonyolítása. — **Gosztonyi Gy. dr.**: A baranyavármegyei árvíz károk helyreállítása.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE

ZEITSCHRIFT FÜR WELTFORSTWIRTSCHAFT. (X. köt. 4/6. sz. 1943.)

Hofmann: A ciprus az Égei-tenger szigetein. (*Die Zypresse auf den ägäischen Inseln.*) 246—256. old.

Az oszlopalakú és terebélyesebb változat elterjedését, termőhelyi igényeit, növekvési és növedékviszonyait, fájuk tulajdonságait és alkalmazási körét, végül erdészeti jelentőségét ismerteti néhány szép fénykép kíséretében.

Kienitz: Erdőgazdasági térképek készítésének új alapelvei. (*Neue Darstellungsgrundlagen für die forstl. Wirtschaftskarten.*) 259—268. old.

A szükséges tájékozódást igen megnehezíti, hogy az erdőgazdasági térképeknek nemcsak országokonként eltérő a jelölési módszerük, hanem sok államban a magángazdaságok is más-más kulcsot használnak.

A szerző nemzetközi egységesítést tart szükségesnek és részletesen kidolgozott javaslattal lép a nyilvánosság elé. Véleménye szerint a legfontosabb az állományok korának a pontos megjelölése; erre igen szellemes rajzbeli megoldást talált, érvelése is figyelemreméltó.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. (1943. 11. sz.)

A „Schweizerischer Forstverein“ — amelynek csak erdőtisztek lehetnek a tagjai — a f. évi augusztus hó 28-tól 30-ig terjedő időben ünnepelte alapításának 100. évfordulóját Langenthalban.

A folyóirat szerkesztősége a 11. füzetet teljes egészében az igazán lélekemelő ünnepségek ismertetésének szentelte. Az alapítás körülményeire történő kegyeletos visszaemlékezés jelentősége még inkább elmélyül, ha a régieknek adott tisztelet megnyilvánulását és a további munka tervezetét olvassuk!

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. (1943. 81/82—95/96. sz.)

Wiedemann: Ritkítási-üzem bükkösökben és erdeifenyvesekben. (*Lichtwuchsbetrieb im Buchenwald und im Kiefernwald.*) 353—356. és 361—364. old.

A háborús szükségletek fokozott mértékben veszik igénybe az önellátásra kényszerült Németország erdőgazdaságát.

Az 1939 óta minden évben elrendelt 50%-os többtermelést eleinte az erősebb mértékű gyérítések szolgáltatták, a f. évtől kezdve azonban Göring birodalmi erdőmester rendelete ritkítási-üzemek kialakítását tette kötelezővé, egyrészt nagyobb mennyiségű vékonyabb választék termelhetése céljából, másrészt azért, hogy a jövő számára a legértékesebb törzsek maradjanak meg.

A szerző az eddigi tapasztalatok alapján behatóan ismerteti az eljárás lényegét, műveletét, kiemeli előnyeit, de rámutat a nehézségekre is.

Grabner: Köbméter űrméter helyett? Kéreggel vagy kéreg nélkül? (Festmeter statt Raummeter? Mit oder ohne Rinde?) 364. old.

A sokat vitatott kérdést mindig a helyi viszonyoknak kell eldönteniök. Ausztriában pl., ahol a hegységi fenyvesekben nyári termelés folyik, kéreg nélkül célszerű a szerfát bemérni. A sarangolt választékoknak pontosan 1 köbméternyi fatömeget elérő magasságra történő rakásolása azonban nehézkes; a megszokott űrméreteket átszámítása mindig könnyebb és kevesebb zavart okoz.

Mahler: Háborús szükségintézkedések a fatermelésben. (Kriegsbedingte Sondermassnahmen für den Holzeinschlag.) 393—396. old.

A német fatermelés fokozására eddig alkalmazott módszerekről ad rövid áttekintést az eredmények tárgyilagos bírálatával és a legújabbban elrendelt ritkítási-üzem várható hatásának a latolgatásával.

Hrdliczka: A bükk-kérdés. (Zur Buchenfrage.) 356—357. old.

A bükkösök területének a növelése érdekében emel szót. Különösen fontosnak tartja, hogy a bükk elsősorban azokon a helyeken foglalja el ismét régi helyét, ahonnan a lúcfenyő kedvéért mesterségesen kiszorították.

Assmann: Erős méretű bükk-törzsek nevelése. (Buchen-Starkholzzucht im Forstamt Wieda.) 369—372. old.

A wieda-i erdőhivatal kerületében végzett kísérletek meggyőző erővel igazolják, milyen szép gazdasági eredményeket lehet elérni ritkítási-üzemben a bükkal.

Messer: Erdei fmagvak gyűjtése. (Beiträge zur Waldsamenernte.) 377—379. és 385—386. old.

Igen érdekes adatok arra vonatkozólag, hány munkásra van szükségük a porosz állami erdőhivataloknak a lúcfenyő, erdei- és vörösfenyő tobozainak a begyűjtéséhez teljes, közepes vagy szórványos magtermés esetén, mennyi ennek a munkának a költsége és miként kell azt megszervezni.

Dittrich: Kunyhók erdei munkások részére. (Waldarbeiterschutzhütten.) 379—380. old.

Egy farostlemezekből készített, kerekre szerelt vagy szekéren szállítható, képen is bemutatott kunyhó használatát javasolja.

Karigl: Háborús egyszerűsítések az erdőgazdasági könyvelésben és számvitelben. (Kriegsbedingte Vereinfachung der Buch- und Rechnungsführung in Forstbetrieben.) 386—389. old.

Néhány igen hasznos példa a gyakorlatból.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. (1943. 40/41—46/47. sz.)

A folyóirat 40/41. külömfüzete Svájc erdőgazdaságát ismerteti a legkiválóbb szakemberek (Sartorius, Winkelmann, Strub, Schauwecker,

Moser, Binder, Stumm, Jaecker, Liechti és Kaegi közleményeiben. Ezekkel, sajnos nem foglalkozhatunk bővebben, de aki a részletekre kíváncsi, és gyönyörű képeket akar látni — különösen a világhírű svájci faház-építésről és bútorigarról — az ne sajnálja megvenni a remek kiállítású füzetet.

Böhringer: Favédelem a bányászatban. (Der Holzschutz im Bergbau.) 42. sz. 39—42. old.

A korszerű telítési eljárásokat ismerteti.

Belani: Energia- és hajtóanyag-megtakarítás a körfűrészüzemben. (Energie- und Brennstoffersparnisse beim Betrieb von Kreissägen.) 42. sz. 42—47. old.

A cél elérése a fűrészlapok megfelelő anyagának, erősségének, fogazásának, a fafajhoz és a munkához igazodó fordulatszámának és kellő karbantartásának a függvénye.

Geiger: Deszkából és pallókból készült értékes faépitmények összekötői. (Die Holzverbinder des hochwertigen Holzbaues aus Brettern und Bohlen.) 40/41. sz. 62—85., 43. sz., 37—47., 46/47. sz. 35—45. o.

A szegezés, ékelés és csapozás korszerű megoldásait ismerteti a szilárdasági adatok felsorakoztatásával és számos, igen érdekes fényképpel. Kár, hogy az igazán érdekes részletekre nincs helyünk!

Dominicus: Körfűrészek kezelése. (Die Behandlung vor Kreissägen.) 44/45. sz. 34—43. old.

A világhírű fűrészgyáros saját üzemének néhány értékes tapasztalati adatát bocsátja a rövid cikkben a szakközönség rendelkezésére.

Vogel: Fagágenerátor személygépkocsik részére. (Holzkohलगenerator für Personenkraftwagen.) 44/45. sz. 43—46. old.

A technika legújabb vívmányait mutatja be 7 fényképen.

Gläser—Orlarmünder: Lövedékek és repeszdarabok a fűrészrönkökben. (Geschosse und Splitter im Sägeholz.) 46/47. sz. 18—19. old.

Néhány gyakorlati adat a háború egyik káros következményéről.

JOURNAL FORESTIER SUISSE. (1943. 7—8. sz.)

Rieben: Néhány szó a motorhajtás fájáról. (A propos du bois carburant.) 153—157. old.

Motorhajtás céljára akkor használjuk ki a legésszerűbben a fát, ha a hántott és aprított fenyőt kemencékben megfelelően ki is szárítjuk. A svájci Morges városban a Scheuchzer cég kísérletei igazolták, hogy a csak 5% vizet tartalmazó s a száraz gyantától is megtisztított ilyen aprított fából már 1.7 kg egy liter benzint helyettesít; a ki nem szárított, hántatlan fából 2.3 kg szükséges ugyanannyi munkához.

Arrigoni: A hó és lavinák tanulmányozására létesített új szövetségi állami intézet. (Le nouvel institut fédéral pour l'étude de la neige et des avalanches.) 162—165. old.

A már 1936-ban a Weissfluhjoch-on létesített ideiglenes kísérleti állomás helyébe most egy korszerű épület került, amelynek ünnepélyes felavatása április 15-én történt. A szerző ismerteti a kísérleti állomás feladatait, munkáját és leírja az új épület beosztását is.

Squadrilli: A firenze-vallombrosai katonai erdészeti főiskola. (L'académie militaire forestière de Florence-Vallombrosa.) 180—182. old.

A télen Firenzében, nyáron pedig Vallombrosában székelő olasz erdészeti főiskola történetét, fejlődését és jelentőségét vázolja.

Jaccard: A fa szerkezeti elemeinek élettani szerepe. (Fonctions physiologiques des éléments constitutifs du bois.) 183—187. old.

Az edénynyalábok, rostok és cellulák hivatását magyarázó rövid összefoglalás.

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZÁS.

Szederjei O. Jenő †

A késő őszi ismét súlyos áldozatot szedett körünkéből. Nov. hó 17-én, 73 éves korában, Budapesten elhunyt Szederjei O. Jenő ny. erdőfőtanácsos, a régi magánuradalmi tisztikar egyik jólismert kiválósága.

1870-ban született a szatmármegyei Nagymajtényban. Már mint gyermek az erdő szépségének a rabja, és középiskolai tanulmányainak az elvégzése után 17 éves korában beiratkozik a selmeci akadémiára. Minden szünidejét gyakorlati ismereteinek a gyarapítására fordítja abban az uradalomban, melynek a szolgálatába lép, mihelyt oklevelét megszerzi, és azután 47 évig példás hűséggel, lankadatlan szorgalommal szenteli minden erejét *Károlyi Alajos gróf* erdőgazdasága fejlesztésének.

A Szatmár és Szilágy vármegyékben elterülő hatalmas hitbizományi birtokon egymásután több erdőgondnokság kezelését bízta rá kenyéradója, aki maga is mélységesen szereti az erdőt, és annak jövője érdekében semmi áldozattól sem riad vissza. A régebbi, csak kihasználásra törekvő kezdetleges rendszer így alakul át gondosan végzett felújításokkal, telepítésekkel és lelkiismeretes erdőápolással tartamos, korszerű gazdasággá.

A szép fejlődésben Szederjei O. Jenőnek jelentős része van, földesura ezt teljes elismeréssel méltányolja. Amikor Trianon román kézre juttatja a hatalmas birtok legnagyobb részét, a tulajdonos bizalma alapján az időközben vezető állásba került erdőfőtanács látja el a „földbirtokreform“ fájdalmas műveletének a lebonyolítását és a csonkaországi 5000 k. holdnyi, bérbeadott mezőgazdasági terület felügyeletét. Mert erdő csak 700 k. hold maradt ideát...

Jenő bátyánk azonban fáradhatatlanul dolgozik a szűkebb kerek között is: tényleges szolgálati idejének utolsó éveiben 300 k. hold gyönyörű új telepítéssel gyarapítja az erdő területét. Lelkes erdőszemélyek nemcsak a tanulmányutakat járó főiskolai ifjúság csodálja meg, hanem a hivatalos helyek is őszinte tisztelettel tartják nyilván.

A valóban jól megérdemelt nyugalom sem a téletlenség ideje. A szaklapokban egymásután jelennek meg a kiváló erdőgazda tanulmányai, amelyek az alapos tudás, a kitűnő gyakorlati érzék, a bőséges tapasztalat és a széles látókör tanubizonyosági.

Kárpátalja hazatérése után Jenő bátyánk minden évben hónapokat tölt kincstári erdőgondnok fiánál, csillogó szemmel meséli élményeit, s mi „fiatalok“ megindultan, irigykedve hallgatjuk...

Most elment hát Ő is!... Sírjánál, a farkasréti temetőben ott volt szakunk apraja-nagyja, búcsút venni Tőle, akit mindenki csak tisztelt és szeretett.

Nemes erdőszíve a szebb magyar jövő időtálló tölgyeinek vetett gondos ágyat; nyugodjék békében!